

SMERNICA

SM 35_091204

Vydal: Manažér ISR
PhDr. Alena Sabolová

Schválil: Riaditeľ
MUDr. Radosláv Čuha, MBA, MPH

Dátum schválenia:
01.10.2014

Číslo vydania: 1

Strana: 1
Celkom: 7

ETICKÝ KÓDEX ZDRAVOTNÍCKEHO PRACOVNÍKA

Výtlačok číslo: 1/1

	Funkcia	Meno	Dátum	Podpis
Spracoval	Vedúca referátu riadenia kvality ZS	PhDr. Alena Sabolová	25.9.2014	
Kontroloval:	Predstaviteľ vedenia pre ISR	PhDr. Mária Haraksimová, MBA	25.9.2014	
Preveril:	Námestník LPS pre chir. odbory	MUDr. Ján Černák	25.9.2014	
Preveril:	Námestník LPS pre nechir. odbory	MUDr. Marek Paľo, PhD.	25.9.2014	

ETICKÝ KÓDEX ZDRAVOTNÍCKEHO PRACOVNÍKA

Obsah

Obsah	2
1 Zmenový list.....	3
2 Účel a použitie.....	4
3 Rozsah platnosti	4
4 Zodpovednosť a spolupráca	4
5 Pojmy a definície.....	4
6 Skratky a značky	4
7 Činnosti a metódy postupu	4
7.1 Všeobecné povinnosti zdravotníckeho pracovníka	4
7.2 Zdravotnícky pracovník a výkon jeho povolania	5
7.3 Zdravotnícky pracovník a pacient.....	5
7.4 Vzťahy medzi zdravotníckymi pracovníkmi.....	6
7.5 Lekár a ostatní pracovníci v zdravotníctve	6
8 Odkazy a poznámky	6
8.1 Súvisiace predpisy	6
8.1.1 Interné predpisy	6
8.1.2 Externé predpisy	6
9 Dokumentácia.....	7
10 Záverečné ustanovenia	7
11 Prílohy.....	7

ETICKÝ KÓDEX ZDRAVOTNÍCKEHO PRACOVNÍKA

1 Zmenový list

Zmena číslo	Miesto a charakter zmeny	Dátum	Meno - podpis
1		Vydanie: Platnosť od : Účinnosť od:	Vydal:
2		Vydanie: Platnosť od : Účinnosť od :	Vydal:
3		Vydanie: Platnosť od : Účinnosť od:	Vydal:
4		Vydanie: Platnosť od : Účinnosť od:	Vydal:
5		Vydanie: Platnosť od : Účinnosť od:	Vydal:
6		Vydanie: Platnosť od : Účinnosť od:	Vydal:
7		Vydanie: Platnosť od : Účinnosť od:	Vydal:
8		Vydanie: Platnosť od : Účinnosť od:	Vydal:

ETICKÝ KÓDEX ZDRAVOTNÍCKEHO PRACOVNÍKA

2 Účel a použitie

Účelom tejto smernice je stanoviť povinnosti zdravotníckych pracovníkov v súlade s Etickým kódexom zdravotníckeho pracovníka, podľa zákona č. 578/2004 o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3 Rozsah platnosti

Táto smernica platí pre všetky organizačné jednotky a je záväzná pre všetkých zamestnancov FNsP J. A. Reimana Prešov.

4 Zodpovednosť a spolupráca

Za vypracovanie tejto smernice a jej aktualizáciu zodpovedá vedúca referátu riadenia kvality zdravotnej starostlivosti. Za oboznámenie vedúcich zamestnancov s touto smernicou zodpovedá manažér ISR. Zodpovednosť za oboznámenie podriadených zamestnancov s touto SM majú všetci vedúci zamestnanci jednotlivých organizačných jednotiek (OJ) písomnou formou na formulári F 185 Záznam o oboznámení zamestnancov s dokumentáciou.

5 Pojmy a definície

Etický kódex je súhrn morálnych požiadaviek a pravidiel, ktoré majú podobu noriem, princípov a ideálov, podľa ktorých by sa mal riadiť každý člen organizácie, ako aj organizácia ako celok vo vzťahu k svojmu externému i internému prostrediu. Je významným spôsobom implementácie etiky do organizačnej kultúry.

6 Skratky a značky

FNsP	Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov
ISR	Integrovaný systém riadenia kvality
OJ	Organizačná jednotka
SM	Smernica

7 Činnosti a metódy postupu

Poslaním zdravotníckeho pracovníka je vykonávať zdravotnícke povolanie svedomito, statočne, s hlbokým ľudským vzťahom k človeku, v súlade s právnymi predpismi, s dostupnými poznatkami lekárskeho vied a biomedicínskymi vedami a s prihliadnutím na technické a vecné vybavenie zdravotníckeho zariadenia, v ktorom poskytuje zdravotnú starostlivosť.

7.1 Všeobecné povinnosti zdravotníckeho pracovníka

Stavovskou povinnosťou zdravotníckeho pracovníka je profesionálna starostlivosť o zdravie jednotlivca a spoločnosti v súlade so zásadami ľudskosti, v duchu úcty k ľudskému životu od jeho počiatku až do konca s rešpektovaním dôstojnosti ľudského jedinca.

Povinnosťou zdravotníckeho pracovníka je zachovávať život, chrániť, podporovať a obnovovať zdravie, predchádzať chorobám, mierniť utrpenie bez ohľadu na národnosť, rasu, vierovyznanie, sexuálnu orientáciu, politickú príslušnosť, spoločenské postavenie, morálnu či rozumovú úroveň a povesť pacienta.

Zdravotnícky pracovník pri výkone svojho povolania postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Povinnosťou zdravotníckeho pracovníka je byť za všetkých okolností vo svojich profesionálnych rozhodnutiach nezávislý, zodpovedný a spoľahlivý.

Zdravotnícky pracovník napomáha pacientom uplatňovať právo slobodného výberu zdravotníckeho pracovníka.

ETICKÝ KÓDEX ZDRAVOTNÍCKEHO PRACOVNÍKA

7.2 Zdravotnícky pracovník a výkon jeho povolania

Zdravotnícky pracovník v rámci svojej odbornej spôsobilosti a kompetencie vykonáva preventívne výkony, diagnostické výkony, liečebné výkony spôsobom zodpovedajúcim súčasným poznatkom vedy.

Zdravotnícky pracovník plní svoje povinnosti aj v situáciách verejného ohrozenia a pri katastrofách prírodnej alebo inej povahy.

Od zdravotníckeho pracovníka nemožno vyžadovať taký výkon alebo spoluúčasť na ňom, ktorý odporuje jeho svedomiu okrem prípadov bezprostredného ohrozenia života alebo zdravia osôb. Ak zdravotnícky pracovník uplatní výhradu svedomia, je povinný o tejto skutočnosti informovať svojho zamestnávateľa a pri uplatnení výhrady svedomia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti aj svojich pacientov.

Zdravotnícky pracovník nesmie predpisovať a podávať lieky, od ktorých vzniká závislosť, alebo také lieky, ktoré majú účinky dopingu, na iné ako liečebné účely.

Zdravotnícky pracovník u nevyliciteľne chorých a zomierajúcich zmierňuje bolesť, rešpektuje ľudskú dôstojnosť, prania pacienta v súlade s právnymi predpismi a zmierňuje utrpenie. Eutanázia a asistované suicidium sú neprípustné.

Zdravotnícky pracovník, ktorý vykonáva povolanie, je povinný dbať o svoj odborný rast a sústavne sa vzdelávať.

Zdravotnícky pracovník je povinný pri výkone povolania primerane chrániť zdravotnú dokumentáciu pred neoprávnenou zmenou, zničením alebo zneužitím.

Zdravotnícky pracovník nesmie sám alebo po dohovore s inými ordinovať neúčelné diagnostické, liečebné ani iné výkony.

Pri predpisovaní a odporúčaní liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín sa zdravotnícky pracovník nesmie riadiť komerčnými hľadiskami, ale výlučne poznatkami lekárskej vedy, profesionálnym úsudkom, svojím svedomím a potrebou pacienta.

Zdravotnícky pracovník sa môže zúčastňovať na prezentácii odborných zdravotníckych tém na verejnosti, v tlači, rozhlase a televízii a na diskusiách k nim. V prípade že nie je splnomocnený zastupovať FNsP, tak akékoľvek jeho názory, či vyjadrenia sú súkromného charakteru a za ich následky nesie vlastnú osobnú zodpovednosť.

Zdravotnícky pracovník nemôže používať nedôstojné praktiky smerujúce k rozšíreniu počtu pacientov. Je zakázané takéto aktivity iniciovať prostredníctvom druhých osôb. Reklama a inzercia súkromnej praxe, zdravotníckych zariadení a používaných diagnostických a liečebných metód sú povolené. Reklama musí byť pravdivá, sriedma, výsostne informujúca a nesmie mať znaky nekalej súťaže. Text reklamy a jej zverejnenie nesmú znížiť vážnosť povolania zdravotníckeho pracovníka.

Zdravotnícky pracovník si musí byť vedomý svojho postavenia, svojej úlohy v spoločnosti a svojho vplyvu na okolie.

7.3 Zdravotnícky pracovník a pacient

Zdravotnícky pracovník si vo vzťahu k pacientovi plní svoje profesionálne povinnosti.

Zdravotnícky pracovník sa k pacientovi správa korektne, s pochopením, s rešpektovaním intimity a trepezlivosťou a nezníži sa k hrubému alebo nemravnému konaniu. Zdravotnícky pracovník rešpektuje pacienta ako rovnocenného partnera so všetkými občianskymi právami i povinnosťami vrátane zodpovednosti za svoje zdravie.

Zdravotnícky pracovník nesmie napomáhať porušovaniu cti a dôstojnosti človeka alebo sa na ňom zúčastňovať. Každý zdravotnícky pracovník je povinný oznámiť príslušným orgánom podozrenie z hrubého alebo krutého zaobchádzania a týrania pacienta, a to najmä maloletej osoby a osoby zbavenej spôsobilosti na právne úkony.

Zdravotnícky pracovník je povinný v rozsahu svojich kompetencií zrozumiteľným spôsobom poučiť pacienta alebo jeho zákonného zástupcu o charaktere ochorenia, zamýšľaných diagnostických a liečebných postupoch

ETICKÝ KÓDEX ZDRAVOTNÍCKEHO PRACOVNÍKA

vrátane rizík o uvažovanej prognóze a o ďalších dôležitých okolnostiach, ktoré môžu nastať v priebehu diagnostiky a liečby.

Zdravotnícky pracovník je povinný získať informovaný súhlas pacienta, jeho zákonného zástupcu alebo splnomocneného zástupcu pred poskytnutím nezvratného zdravotníckeho výkonu.

Zdravotnícky pracovník nijakým spôsobom nesmie zneužiť dôveru a závislosť pacienta. Všetky informácie získané pri výkone povolania sú dôverné počas života pacienta, ako aj po jeho smrti.

7.4 Vzťahy medzi zdravotníckymi pracovníkmi

Základom vzťahov medzi zdravotníckymi pracovníkmi je vzájomné uznávanie jednotlivých zdravotníckych profesií, čestné, slušné a spoločensky korektné správanie spolu s kritickou náročnosťou, rešpektovaním kompetencií a priznaním práva na odlišný názor.

Zdravotnícki pracovníci, ktorí súčasne alebo následne vyšetrujú, liečia alebo ošetrujú toho istého pacienta, vzájomne spolupracujú.

Zdravotnícki pracovníci sú povinní požiadať ďalšieho zdravotníckeho pracovníka o konzílium vždy, keď si to vyžadujú okolnosti a pacient s tým súhlasí. Majú právo navrhnúť osobu konzultanta. Závery konziliárneho vyšetrenia majú byť dokumentované písomne a je povinnosťou informovať o nich pacienta s osobitným dôrazom v prípadoch, keď sa názory zdravotníckych pracovníkov rôznia.

Zdravotnícki pracovníci nesmú poskytovať zdravotnú starostlivosť za prítomnosti osoby, ktorá nie je zdravotníckym pracovníkom. Výnimkou z uvedených zásad je osoba, ktorá zdravotníckemu pracovníkovi umožňuje poskytnúť prvú pomoc, alebo taká osoba, ktorá sa v zdravotníckom zariadení vzdeláva, a ďalšia osoba, s ktorej prítomnosťou pacient súhlasí.

Zdravotnícky pracovník nesmie podporovať činnosť nezdravotníckeho pracovníka vykonávajúceho činnosť, ktorú môže vykonávať len zdravotnícky pracovník.

7.5 Lekár, zubný lekár a ostatní pracovníci v zdravotníctve

Lekár a zubný lekár nesmú poskytovať zdravotnú starostlivosť za prítomnosti osoby, ktorá nie je lekárom alebo zubným lekárom alebo nepatrí k zdravotníckym pracovníkom. Výnimkou z uvedených zásad je osoba, ktorá lekárovi a zubnému lekárovi umožňuje poskytnúť prvú pomoc, alebo taká osoba, ktorá sa u lekára vzdeláva alebo pracuje, a ďalšia osoba, s prítomnosťou ktorej pacient súhlasí.

Zdravotnícky pracovník nesmie podporovať osoby vykonávajúce činnosť, ktorú môže vykonávať len zdravotnícky pracovník.

8 Odkazy a poznámky

8.1 Súvisiace predpisy

8.1.1 Interné predpisy

- [1.1] SM 01_090112 Riadenie dokumentácie
- [1.2] P 04_080101 Registratúrny poriadok a registratúrny plán
- [1.3] P 02_080101 Organizačný poriadok
- [1.4] P 03_080101 Pracovný poriadok
- [1.5] Kolektívna zmluva

8.1.2 Externé predpisy

- [2.1] Systém manažérstva kvality EN ISO 9001
- [2.2] Systém environmentálneho manažérstva EN ISO 14001
- [2.3] Zákon NR SR č. 578/2004 o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ETICKÝ KÓDEX ZDRAVOTNÍCKEHO PRACOVNÍKA

9 Dokumentácia

Táto smernica podlieha starostlivosti o dokumentáciu v zmysle [1.1] a je evidovaná v Registri dokumentácie organizácie. Doba archivácie tejto smernice je päť rokov po ukončení jej platnosti v zmysle [1.2].

10 Záverečné ustanovenia

Smernica SM 35_091204 Etický kódex zdravotníckeho pracovníka číslo vydania 1 nadobúda platnosť dňom jej schválenia a účinnosť od 01.10.2014.

11 Prílohy

Príloha č.1 Zásady komunikácie lekára a sestry s pacientom

Príloha č.2 Zásady komunikácie pacienta s lekárom a sestrou